

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
IVANA HORÁKOVÁ: UNIVERZITA PROFESORA KAKTUSE
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
MAGISTERSKÝ OBOR SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ EKOLOGIE

Práci považuji za velmi přínosnou jak z teoretického, tak i praktického hlediska. Zabývá se často opomíjenou oblastí hodnocení vzdělávacích programů a navrhuje řešení pro zcela specifický kurz globální výchovy Orbis Kaktus. Vypracovává poměrně originální metodiku hodnocení, kterou bude po úpravě využívat pro hodnocení podobně orientovaných environmentálních vzdělávacích programů. Tuto metodiku testuje na konkrétním programu a vyvozuje závěry, které se skutečně odrazí v dalším rozvíjení programu – tedy evaluace osvědčuje svou hodnotu, vhodně reflektuje cíle, jež si kurz klade. Invenční přístup patří mezi jednoznačná pozitiva práce: autorka nalézá adekvátní řešení tam, kde je jinak patrná „nedostatečnost výzkumných metod“ atd. Jelikož tedy jde spíše o explorativní fázi výzkumu, znamená to současně nutnost značně intenzivního zapojení autorky do samotných aktivit programu i potom následně do šetření realizovaného formou rozhovorů, zpracování jejich záznamu, interpretace atd.

Za negativa práce považuji následující:

- Práce je psána srozumitelně, klade si jasné cíle a efektivně hledá strategie k řešení nastoleného problému. Obecným negativem v tomto jinak dobře definovaném postupu je nízký stupeň reflexe samotné cesty výzkumu, kterou diplomantka prochází, a to od samého začátku (popis metodiky evaluace, kdy **metodu zakotvené teorie prezentuje nedostatečně**, v podstatě jednou větou) přes postup zkoumání (kdy ze získaných dat vyvozuje jakési obecnější závěry a ty pak prezentuje ve formě velmi zajímavých a přehledných grafů, **neříká však, jak ke zvoleným kategoriím došla**) až po samotný závěr, kdy reflektuje spíše kurz a jeho výsledky a **nereflektuje dostatečně svoji práci a výsledky zkoumání**, které provedla (cílem z „výzkumného“ hlediska mohlo být mj. ukázat, jak lze získat zpětnou vazbu o výsledcích kurzu, a to i v oblasti, která je dosud hodnocena jen málo, tedy v oblasti afektivní – nikoli pouze potvrdit, že samotný kurz přispívá ke změně postojů, chování atd.). Interpretace a závěr jsou nejslabšími částmi práce, v obou partiích jde autorka nad rámec získaného a zpracovaného materiálu (k tomu se v podstatě nevrací), namísto toho otevírá nová témata (srovnání s lipnickými kurzy aj.). Na druhé straně závěr svědčí o živé zkušenosti s tématem.

- V souvislosti s těmito nedostatky je, že výsledky zkoumání jsou poměrně málo zasazeny do kontextu současného systému a možností evaluace takto zaměřených vzdělávacích programů. (Autorka tvrdí, že „Z hlediska metodiky využila všechny dostupné zdroje informací, a ty mezi sebou porovnávala.“ Toto srovnání však v závěru reflektováno není a v textu nebylo dohledatelné.) Pokud by cílem bylo spíše ukázat jednu z možností environmentální výchovy/vzdělávání jako takového, pak i v tomto případě je kontext jiných vzdělávacích metod pomínut. S tím souvisí ne příliš velký rozsah a hloubka studované a prezentované literatury.
- Za menší nedostatek považuji také poněkud nepřehledné členění – nadpisy 3 nejvyšších úrovní jsou značeny dobře, ale úrovně další naopak vůbec, a tedy čtenář jen těžko rekonstruuje strukturu textu (ani se pak nezobrazuje v obsahu).
- Práce přináší zajímavé podněty pro praxi a je jistě přínosné, že autorka prošla celým cyklem tvorby, realizace a evaluace programu a odnesla si z něj mnoho užitečných zkušeností a poznatků. Domnívám se, že obecný nedostatek – tedy neexistence oborového zázemí, ze kterého by vycházela a na němž by stavěla, ať již se jedná o obor pedagogiky nebo sociologické metody výzkumu – je vyvážen naopak originalitou a invenčním přístupem, což je v dané oblasti podstatné. Zavedené metody neposkytují totiž vždy přijatelná řešení, která by současně neomezovala inovační potenciál environmentálního vzdělávání.

Drobnější nedostatky:

- Teoretický úvod na 3 stránkách nutně povrchní a poněkud zavádějící.
- Vůbec jsem nepochopila, co znamená Pretest: aktivity v rámci Moodle. V jakém ohledu jsou studenti testováni?
- Posttest 2 v příloze 3 nenes tento název (posttest2) – nepřehledné.
- str. 38 – první dva odstavce znovu opakovány v odst. 3 – nepřehlednost.
- Každý typ evaluace začíná Interpretací, není popsáno, jak se k této interpretaci dospělo. Navíc v oblasti chování se obecná Interpretace pomíjí zcela, přechází se rovnou ke kategoriím.
- str. 16 – neznalost citování elektronických zdrojů v textu.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím výborně u spodní hranice tohoto bodového hodnocení (16–17 bodů). Navrhuji, aby diplomantka před komisí blíže vysvětlila svůj postup zobecnění jednotlivých přímých zkušeností z kurzu samého, při vytváření kategorií, které se pak hodnotí, i při vyvozování závěrů v jednotlivých oblastech (na úrovni spokojenosti, učení, chování, dopadů). Jaké praktické a teoretické závěry lze z práce odvodit?

Jana Dlouhá, 15.6. – 19.6.2009